

Valtuutettujen aloite / Pyhjärven Perussuomalaiset valtuustoryhmä / Sirpa Pesonen-Vuorisalo valtuustoryhmä / Valtuustoaloite koskien hyvinvointitalon investointia

Khall 21.04.2026
174/00.02.00/2026

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

Pyhjärven Perussuomalaiset valtuustoryhmä sekä Sirpa Pesonen-Vuorisalo valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen (Kvalt 27.5.2025 § 43), joka koskee hyvinvointitalon investointia.

Aloitteessa todetaan, että Pyhjärven kaupunginvaltuusto on 30.10.2024 pykälässä 73 tehnyt päätöksen, jossa kaupunki ryhtyy Hyvinvointitalon rakennushankkeeseen ja varannut investointihankkeelle investointimäärärahat vuosille 2025 – 2027 seuraavasti: TA2025 757.000 euroa, TS 2026 7.690.340 euroa, TS 2027 917.000 euroa, yhteensä 9.364.340 euroa, alv 0 %. Lisäksi valtuusto valtuutti kaupungin teknisen toimen valmistelemaan hankkeesta liikuntapaikkarakentamisen ja kulttuurirakentamisen avustushakemukset OKM:lle ja valmistelemaan muiden mahdollisten hankeavustusten hakemukset.

Aloitteessa vaaditaan, että hyvinvointitalon rakennushankkeeseen ei tässä vaiheessa lähdetä. Toisin sanoen, hankkeen eteneminen keskeytetään valtuuston uudella päätöksellä. Rakennushanke tulee tuoda pikaisesti uudelleen valtuuston päätettäväksi, jossa päätetään hankkeen keskeyttämisestä.

Aloitetta on perusteltu seuraavasti:

1. Liikuntapaikkarakentamiseen ja kulttuurirakentamiseen ei ole saatu valtuuston 30.10.2024 esiin tuotua 1.375.000 euron avustusta.
2. Em. avustus on 14,3 % valtuustossa käsittelyssä esitetystä perustamiskustannuksista (9.614.340 euroa) ja on siten merkittävä muutos talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosiin.
3. Tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2024 todetaan, ettei talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2026 - 2027 ole kuntalain tarkoittamalla tavalla tasapainossa.
4. Tarkastuslautakunnan kertomuksessa todetaan: Tilikauden 2024 alijäämä huomioiden talousarvio ja taloussuunnitelmavuodet 2025 - 2027 osoittavat yhteensä 0,8 milj. euron kumulatiivista alijäämää. Tarkastuslautakunta korostaa, että kriisikuntakriteereistä erityisesti alijäämäkehitykseen ja velkaantumiskehitykseen tulee kiinnittää huomiota.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että Pyhjärven kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen heikentynyt. Kaupungissa ei ole kyetty tekemään tasapainoisia taloussuunnitelmia ja siksi on edelleen aiheellista arvioida tehtyjen päätösten tulevia uhkia uusien arviotikriteerien perusteella. Edelleen toteamme, että vihreän siirtymän investoinnit ovat supistumassa maakuntakaavassa, ja kiinteistöverotulojen määrä ei tullene toteutumaan taloussuunnitelmien mukaisesti.

Pyhjärven kaupungin selvitys valtuustoaloitteeseen:

Kaupunginhallitus päätti 14.10.2024 § 231 ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää:

1. että Pyhjärven kaupunki aloittaa Hyvinvointitalon rakennushankkeen kaupunginhallituksen hyväksymien L2-vaiheen suunnitelmien mukaisesti vuonna 2025.
2. varata hyvinvointitalon investointihankkeelle investointimäärärahat vuosille 2025-2027 seuraavasti: TA2025: 757 000 euroa, TS 2026: 7 690 340 euroa ja TS 2027 917 000 euroa, yhteensä 9 364 340 euroa, alv. 0 %.
3. valtuuttaa kaupungin teknisen toimen valmistelemaan hankkeesta liikuntapaikka-rakentamisen ja kulttuurirakentamisen avustushakemukset OKM:lle ja valmistelemaan muiden mahdollisten hankeavustusten hakemukset.

Pyhjärven kaupunginvaltuusto päätti 30.10.2024 § 73 hyvinvointitalon rakennushankkeen aloittamisesta. Kokouksen kuluessa Raija Leppäharju teki kaupunginhallituksen pohjaehdotuksesta poikkeavan esityksen. Suoritettussa äänestyksessä kaupunginhallituksen esitys sai 21 ääntä ja Raija Leppäharjun esitys sai 5 ääntä, poissa oli 1. Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen 21-5, poissa 1 viitaten, että kaupunginvaltuuston päätökseksi oli tullut kaupunginhallituksen pohjaehdotus. Hyvinvointitalon rakennushanke on aloitettu kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vuonna 2025.

Hyvinvointitalon uusien tilojen tavoitteena on parantaa olemassa olevaa tarjontaa ja tarjota laadukkaat kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä liikuntatilat koko Pyhjärven alueelle. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa monipuolisen tarjonnan ja eri käyttäjäryhmien huomioimisen sekä tilojen hyödyntämisen aamusta myöhäiseen iltaan. Monitoimisali mahdollistaa mm. konserttien järjestämisen, johon Pyhjärvellä ei nykyisin ole sopivia tiloja. Investointihanke edistää kokonaisuudessaan Pyhjärven kaupungin strategisia tavoitteita.

Investointiavustukset

Pyhjärven kaupunki on hakenut liikuntatilojen valtionavustusta, 600.000 euroa, opetus- ja kulttuuriministeriöltä jo kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran vuonna 2024 ja toisen kerran vuonna 2025. Investointiavustukset liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeisiin vuonna 2026 olivat haettavissa 31.12.2025 mennessä. Lupa- ja valvontavirasto ei voi kuitenkaan avustaa hanketta, jos sitä koskevat päätökset eivät ole lainvoimaisia. Hakuilmoituksessa on määrätty, että opetus- ja kulttuuriministeriön päätösvaltaan kuuluvien hakemusasiakirjojen tulee liitteineen olla lainvoimaisia 16.3.2026 mennessä, jonka jälkeen ei oteta vastaan asiakirjatäydennyksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt investointiavustuksen 110.000 euroa kulttuuritilojen osuuteen hyvinvointitalon uudisrakennushankkeessa. Avustuspäätöksen mukaan rakennustöiden tulee alkaa viimeistään 1.6.2026. Avustuksen saajan tulee esittää kirjallisesti 30.4.2026 mennessä

selvitys hankkeen aloittamisvalmiudesta. Mikäli selvityksen perusteella hankkeen käynnistyminen määräaikaan mennessä ei toteudu, tulee opetus- ja kulttuuriministeriö peruuttamaan myönnetyn valtionavustuksen, ellei se selvityksen perusteella muuta päätä.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto on päättänyt myöntää valtionavustusta 14.300 euroa yleisten kirjastojen toiminnan alueelliseen ja paikalliseen kokeilu- ja kehittämistoimintaan. Avustuksen käyttöaika on 1.4.2026 - 31.12.2027.

Vuoden 2026 talousarviossa investointiavustukset ovat huomioitu seuraavasti: TA2026 240.000 euroa ja TS2027 470.000 euroa. Vuonna 2026 liikuntatilojen valtionavustus 600.000 euroa ei tule toteutumaan, koska hyvinvointitalon kaavoituspäätös ei ole saanut vielä lainvoimaa, tehtyjen valitusten vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.12.2026 § 291 talousarvion 2025 tarkistukset ja lisämäärärahat. Tämä päätös sisältää selvityksen mahdollisten alijäämien kattamisesta vuoteen 2030 saakka. Tilinpäätöksen 2025 valmistumisen jälkeen voimme todeta, että Pyhäjärven kaupungilla ei ole vielä vuonna 2025 katettavaa alijäämää. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitettu ylijäämä lasketaan edellisten tilikausien yli- tai alijäämän, tilikauden yli- ja alijäämän sekä poistoeron summana. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään 4 vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseeseen kertynyttä alijäämää.

Vihreän siirtymän investointien määrä ja kohdennus on kehittynyt erittäin hyvin myös vuosien 2024-2025 aikana. Hankkeen etenevät suunnitelmien mukaisesti, vaikka joistakin hankkeista maakuntakaavaratkaisu vähensi voimalapaikkoja ja siten noiden hankkeiden taloudellinen jalanjälki tulee jäämään aiemmin arvioitua pienemmäksi. Vuoden 2024 arviointitilanteeseen verrattuna Pyhäjärvellä on aloitettu monta sähkön tuotanto- varastointi ja kulutushanketta, joista osa on jo edennyt luvitusvalmiuteen. Kokonaiskuvassa on ollut esim. maatuulivoiman osalta laajempaa hidastumista, mutta kaikki investointi-indikaattorit näyttävät sähkön kulutuksen tuntuvan kasvun suuntaan. Tämä vaikuttaa sekä sähkön tuotanto-, että varastointihankkeiden näkymään ja verotulojen kehitykseen positiivisesti. Investointiympäristöön on vaikuttanut myös valtion luvitusratkaisujen, mm. siirtoyhteyksissä, ennakoimaton hitaus.

Hyvinvointitalon hanke on kaupunkistrategian mukainen, sillä on lainvoimaiset valtuuston päätökset ja sen tarvearvio on säilynyt ennallaan. Hanke on jo käynnissä, urakkakilpailutus ja sopimukset on tehty ja hanke on jo valmistelevien töiden vaiheessa. Investointihanketta ei ole tarpeen siirtää tai perua.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa asiassa laaditun kaupungin selvityksen ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös